

νά ἔχη ἀξιοπρέπεια καὶ ἀρχοντιάν, θὰ προστεθῇ εἰς τὴν ψυχὴν τῆς Ἑλληνίδος ἓνα ὥραϊο στολίδι τὸ ὁποῖον τῆς ἔλειπεν ἕως τώρα, ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία θὰ τῆς δίδει ἐλευθερίαν καὶ ἀρχοντιάν.

Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ φίλη «Πινακοθήκη», ἡ τόσον προθύμως ὑποστηρίζουσα κάθε καλλιτεχνικὸν πόθον, θὰ συντρέξῃ ὅσον εἰμπορεῖ καὶ τὸ ἔργον τῆς καλλιτεχνικῆς καὶ βιοτεχνικῆς ἐκθέσεως τῶν κυριῶν. Δὲν εἶν' ἔτσι ;

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΘΑΛΑΣΣΙΝΗ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Ο κ. Πάλλης, πρωτοπαλλήκαρον τοῦ γνωστοῦ Ψυχάρη, νέαν ἀγγέλλει βεβήλωσιν. Ἀφοῦ ἐξηγυτέλισε καὶ πυρεχάραξε τὸν Ὀμηρον ἐννεοῖ νὰ ὀργιάσῃ καὶ ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ἤρχισε νὰ μεταφράζῃ εἰς τὸ γνωστὸν ἀκατάληπτον κωμικὸν γλωσσικὸν κατασκευάσμα, τὸ ὁποῖον κάθε ἄλλο εἶνε ἢ Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Φρονοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ ἐπέμβῃ ἡ πολιτεία, ἂν καὶ αἱ τοιοῦτοι εἶδους ἀποπειραὶ εἶνε ἀκίνδυνοι, ὡς πλειστάκις μέχρι τοῦδε ἀπεδείχθη.

• •

Ο κ. Γρ. Ξενόπουλος ἐξέδωκε τόμον «Διηγημάτων». Τὸν τιλοφορεῖ «πρώτη» σειράν, δὲν ἐκδίδει ὅμως διὰ πρώτην φοράν Διηγήματα. Δὲν πιστεύω διὰ τοῦ ἀνωτέρω τίτλου νὰ ζητῇ διαζύγιον μὲ τὸ παρελθόν.

Ὁ νέος τόμος περιέχει καὶ παλαιότερα καὶ νεώτερα διηγήματα. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὰ τελευταῖα εἶνε ὑπέρτερα τῶν πρώτων καὶ κατὰ τὴν μορφήν καὶ κατὰ τὴν σύλληψιν. Θὰ ἤρχeto τις—ὁ κ. Ξενόπουλος δὲν εἶνε κανὲν φιλόδοξον μεράκιον ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπεται κἀποια αὐστηρότης—ὁ τόμος νὰ ᾔτο συντομώτερος πρὸ παντὸς δὲ νὰ ἔλειπεν ὁ πρόλογος, ὅστις δεικνύει μόνον τὴν ἀφέλειαν τοῦ διηγηματογράφου—τὴν ἀφθόνην ἄλλως τε ἐγκατεσπαρμένην καὶ εἰς τὰς λοιπὰς σελίδας.

Λεπτομερὲς κρίσις περὶ τῶν Διηγημάτων τοῦ κ. Ξενοπούλου δὲ, θὰ ᾔτο ἀναγκαία. Ὁ κ. Ξενόπουλος δὲν εἶνε κανεὶς πολύτερος ἢ ἰδιόρρυθμος ἢ συμβολιστὴς συγγραφεὺς. Λέγει ὅ,τι αἰσθάνεται καὶ τὸ λέγει ἀτυχῶς μὲ τόσας λεπτομερείας, ὥστε νὰ ἐξαντλοῦν αὐταὶ πολλάκις τὸ ἐνδιαφέρον. Σήμερον ἐν γένει ἡ τέχνη εἶνε πῶς νὰ λέγῃ τις ὀλιγότερα καὶ ν' ἀφίνῃ νὰ σκέπτεται περισσότερα ὁ ἀναγνώστης. Δι' αὐτὸ μία ἀνατομικὴ μάχαιρα θὰ ὕψωνε τὸ γόητρον τοῦ βιβλίου τοῦ φίλου μου Ξενοπούλου. Γνωρίζω ὅτι τὸ κακὸν τοῦ λέγειν πολλά, πλείονα τοῦ λέοντος, εἶνε γενικὸν εἰς τὴν νεοπαγῇ φιλολογίᾳ μας. Ἀλλ' ἀκρι-

Ὁ Γούης νεκρός.

Σχέδιον Lenbach.

θῶς διὰ τοῦτο ζητῶ καὶ ἐγὼ ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος, διότι φρονῶ ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῆς «Μαργαρίτας Στέφας» δὲν εἶνε ἀπὸ τοὺς κοινούς λογίους.

Τὸ πρῶτον διήγημα τῆς συλλογῆς τὸ «Παράθυρόν του» εἶνε ἐν ὥραιότατον, ποιητικὸν ἀλλ' ἐν ταυτῇ καὶ πραγματικὸν διήγημα. Κατόπιν αὐτοῦ παρῆλκε τὸ «Βορεινὸ παράθυρον», διὰ τὸ ὁποῖον μάτην θὰ ἐζήτηι τις ἐλαφρυντικὰς περιπτώσεις. Ἐν ἄλλο ἐλάττωμα ἐπίσης τοῦ βιβλίου εἶνε ὅτι διηγήματά τινα μόνον ἐν τῇ «Διαπλάσει τῶν παίδων» θὰ εἶχον θέσιν καὶ ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ μείνουν, ὡς λ. χ. τὸ «Ἄμα μεγαλώσω», παιδικὸν διήγημα ἄριστον.

Ἄλλα διηγήματα εἶνε μᾶλλον χρονογραφήματα, ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὑποῖα ὁ καθημερινὸς τύπος κάθε πρωτὶ σκορπίζει, στερούμενα τῶν στοιχείων τοῦ καθαροῦ διηγήματος, ἅτινα ἐν τούτοις ἔχουν ἄλλα διηγήματα τοῦ ἰδίου συγγραφέως.

Καὶ αὐτὰ μὲν τὰ ὀλίγα ὡς πρὸς τὴν μορφήν. Ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν, μεθ' ὅλην τὴν τολμηρὰν ἀποκύρηξιν τοῦ διηγηματογράφου διὰ τινὰ διηγήματά του γραφέντα εἰς καθαρεύουσιν, ἐπαίνους ἔχω νὰ ἀναγράψω, μαζὶ μὲ τὸ γεγονός ὅτι δὲν εὗρον μεγάλην διαφοράν μεταξὺ τῶν προβάτων καὶ ἐριφίων, περὶ ἃ ἤγειρεν ὁ κ. Ξενόπουλος τὸ γλωσσικὸν τεῖχος του. Ἡ γλῶσσα ὅλων τῶν «Διηγημάτων» του εἶνε ὁμαλή, εὐληπτος, οἷα πρέπει νὰ εἶνε εἰς τὸ διήγημα.

Ὡς πρὸς τὰς ιδέας, δὲν φαίνεται ἐστερημένος φαντασίας ὁ συγγραφεὺς. Τί ὥραϊον διήγημα τὸ «Χωρὶς ὄνομα», μὲ πλοῖον ἀπλότητα ἀλλὰ καὶ βαθύτητα σκέψεως διετυπώθη ἐν ψυχολογικὸν φαινόμενον, ἥξιον προσοχῆς. Ἡ «Ἀγωνία», ἡ «Σκιὰ ἔργου» εἶνε ἔργα δυνάμει, προκολοῦντα πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον. Ἡ «νέα τέχνη», ὀλίγον συμβολικὴ εἰκονίζει τὰ νέα ἀφθαστα ἰδεώδη τὰ ὁποῖα τόσους ἐγκεφάλους μέχρι τοῦδε παρεπλάνησαν. Τὸ «ἠθλυν» δύναται νὰ καταταχθῇ εἰς τὰ καλλίτερα διηγήματα, ὡς καὶ ἡ «ζωὴ τῆς Ἀργυρούλας» τὸ ὁποῖον νομίζει κανεὶς ὅτι ἐγράφη ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδραν Παπαδοπούλου. Τὸ αὐτὸ ὅφρος, ἡ αὐτὴ ἀφέλεια, ἡ αὐτὴ ἡριμος τραγικότης.